

Гнип Н.О.

кандидат економічних наук, старший викладач

Харківський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

Лофицька А.С.

магістр

Харківський навчально-науковий інститут

ДВНЗ «Університет банківської справи»

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Зважаючи на те, що на даний момент Україна знаходиться у трансформаційному стані та адаптується до нових умов господарювання, важливого значення набуває питання державного фінансового контролю та управління законністю та доцільністю формування та використання фінансових ресурсів, та орієнтованість цих процесів на соціально-економічний розвиток держави.

За своєю економічною сутністю фінансовий контроль - це комплекс заходів, що вживаються законодавчими та виконавчими органами влади всіх рівнів, а також спеціально створених установ, для забезпечення законності й ефективності формування, володіння та використання фінансових ресурсів з метою захисту фінансових інтересів держави, місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання та громадян, а також успішного досягнення поставлених цілей у сфері фінансів [2].

Нечіткість формування стратегічних цілей розвитку, недостатнє та недосконале формування поточних та перспективних фінансових планів, недосконалі стратегії реагування на негативні фактори- всі ці упущення можуть створювати достатньо велику кількість фінансових проблем, з якими зіштовхуються страховики. Доволі значущу кількість аспектів визначення сутності фінансового контролю у свої працях розглянули такі вчені, як: Юрченко Л.А., Попова І.В., Козирин А.Н., Яровенко Г.М., Ковч Т.Б., та інші.

Фінансовий контроль як економічний процес включає такі елементи: суб'єкт контролю, об'єкт контролю, предмет контролю, принципи контролю, методи контролю, власне сам процес контролю, прийняття рішень за результатами контролю.

Організація контролю потребує чіткого визначення суб'єкта контролю. Він, як правило, визначається законодавством держави, нормативно-правовими актами суб'єктів фінансової діяльності. Суб'єктами фінансового контролю виступають органи державної влади та місцевого

самоврядування залежно від рівня ініціювання, а також інститути незалежного фінансового контролю, сукупність яких складає інфраструктуру фінансового контролю. Об'єктами фінансового контролю виступають такі вартісні показники, як доходи та видатки державного та місцевих бюджетів, відрахування до державних цільових фондів, міжбюджетні трансферти, а також прибуток, рентабельність, собівартість, витрати виробництва підприємств, організацій, установ тощо. Предметом державного фінансового контролю є розпорядча та фінансово-господарська діяльність підконтрольних об'єктів у частині формування, володіння, використання та відчуження коштів та інших активів, що належать або мають належати державі, у тому числі за зобов'язаннями по податках, зборах (обов'язкових платежах) і відрахуваннях до бюджету та позабюджетних фондів.

Метод фінансового контролю - це сукупність прийомів і способів, за допомогою яких вивчається фінансово-господарська діяльність підприємств і організацій. Методичні прийоми і способи фінансового контролю поділяються на дві групи: загальнонаукові і специфічні. Загальнонаукові методичні прийоми і способи фінансового контролю включають аналіз і синтез, індукцію і дедукцію, аналогію і моделювання, абстрагування і конкретизацію, системний аналіз, функціонально-вартісний аналіз. Специфічні методичні прийоми фінансового контролю включають прийоми, вироблені практикою контрольно-ревізійної роботи на основі досягнень економічної науки. Специфічні методичні прийоми і способи фінансового контролю використовують для одержання необхідних доказів у процесі контрольних дій під час проведення ревізій чи тематичних перевірок. [1]

Процес інтеграції національних ринків фінансових послуг в цілому та сегментів даного ринку призводить до необхідності оцінки конкурентних переваг кожного суб'єкта господарювання. Страхові компанії не є виключенням. Розвиток страхування в умовах глобалізації світового страхового ринку, концентрація капіталу призводить до величезного загострення конкуренції між потужними транснаціональними страховиками. Конкурентні процеси набувають все гостріших форм, а конкурентна боротьба стає все дедалі різноманітнішою.

Зважаючи на сучасний стан розвитку ринку страхових послуг та потребою трансформування країни, можна зазначити, що є доволі велика необхідність законодавчого реформування. Наявність проблем на ринку та періодичне загострення його функціонування суттєво впливають на впровадження політики управління як на рівні окремої компанії, так і на державному рівні. [3]

Одним із обов'язкових елементів державної фінансової політики є саме організація та функціонування ефективної системи фінансового контролю.

Оскільки наявна контрольна діяльність в Україні поки що малоефективна, гостро постає необхідність зміни та прийняття доцільного правового регулювання організації і діяльності органів державного контролю.

Спираючись на все вище зазначене, можна зробити висновок, що необхідне вдосконалення чинного законодавства, яке буде покликане на сприяння розвитку методологічної бази та механізму формування та функціонування системи фінансового контролю.

Важливим аспектом є усунення недосконалості в питаннях формування правової бази державного контролю. Тому виникає необхідність закріплення прав, завдань та сфери дії кожного окремого органу фінансового контролю на законодавчому рівні.

При вдосконаленні системи фінансового контролю, принципово важливим є використання зарубіжного досвіду. Тут мова може йти про поетапну часткової або повної апробації окремих областей даної практики.[1]

Також принципового значення набуває досягнення в діяльності органів муніципального фінансового контролю, регіональних контрольно-рахункових органів та Рахункової палати України такого заходу взаємоузгодження, яка б, в свою чергу, виключала б всі можливі види відособленості фінансового контролю на всіх можливих рівнях виконавчої влади. Саме тому, після рішення вищерозглянутих завдань можна буде сформуувати успішно функціонуючу цілісну систему фінансового контролю України.

Список використаних джерел:

1. Ковч Т.Б., Аналіз сутності поняття «фінансовий моніторинг» [Текст] /Ковч Т.Б./ Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практик: IV Міжнар. Науково-практична конф. 21-22.05.2009. збірник тез доповідей. – Суми. – ДВНЗ «УАБС НБУ». – 2009. – Т. 1. – 182 с.

2. Попова І.В. Фінансовий контроль, як актуальна проблема розвитку страхового ринку України / І.В. Попова // Стратегії стійкого розвитку економіки: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції. –Київ. : Європейський університет. – 2011. – С. 369 – 372.

3. Baklanov E. Modeling the level of competitiveness of insurance companies / O.Golovko, N.Gnip, E.Baklanov // Вісник Університету банківської справи. – 2018. – № 3 (33).